

JAAK JOHANSON
(15.12.1959 – 14.02.2021)

Jaak Johanson suri pärast rasket võitlust leukeemiaga

Näitleja ja pärimusmuusik Jaak Johanson suri 14. veebruaril 61 aasta vanuses pärast rasket võitlust leukeemiaga.

„Minu teada läks ta valudeta ja rahulikult,“ ütles Jaak Johanson surma kohta vend Ants Johanson. „Ta oli Mustamäel PERHis, abikaasa oli tema juures ning kõik õed, kes tema eest enne olid hoolitsenud, hoolitsesid ka nüüd. Minu teada oli see rahulik minek.“

Detsembris 2019 diagnoositi Jaak Johansonil verevähk. Jumal paraku pödes ta veel ka teist rasket verehaigust. „Tal oli äge müeloidne leukeemia ehk niinimetatud verevähk ja mastotsütoos, mil on ka kergemaid vorme, aga konkreetselt selle kombinatsiooni vastu on arstiteadus veel võimetu,“ tõdeb vend Ants. Lühidalt: ehkki Jaak oli reipalt meelestatud, ei lasknud mastotsütoos leukeemiat parimal viisil ravida.

„Ta ise üritas igatahes olla optimistlik ja anda lootust ka teistele sarnases olukorras olevatele inimestele, aga väsis ära,“ sõnab vend Ants. „Nii nagu ta ise ütles Veljo Tormise kohta: „Lõpuks väsis ära.““

Kui kehv enesetunne Jaagu 2019. aasta detsembris perearsti juurde ajas, kahtlustas ta ise, et on sattunud puukborrelioosi haardesse. Doktor Iris Koort luges aga vereproovidest välja hoopis midagi muud. „Nagu haldja õnn, et ta selle ära tabas ja mind kohe PERHi hematoloogiasakonda saatis. Võeti luuüdi proov ja praktiliselt järgmisel päeval pandi mind tugeva keemia peale,“ sõnas Jaak 2020. aasta oktoobris Naistelehele antud intervjuus. Oma Facebooki lehele postitas ta tookord sõnumi: „Sel Hingedeajal kutsus mind tantsule vastupandamatu Ägges Leukeemia.“

„Inimestel ei ole üldiselt kombeks rääkida, mis neil viga. Aga mõtlen, et nii on kõigile kergem, kui teatakse. Mulle üldse meeldiks, kui me üksteisest rohkem teaksime,“ sõnas Jaak.

Vahetult enne 60. sünnipäeva haiglasse sattunud muusik tunnistas, et tal oli mitu korda serva peal olemise tunne. „Sain ära proovida – surmahirmu mul justkui pole. Ma ei ütle seda uljusest, olen 60 aastat vana. Muidugi on kohustus elu ja lapselaste ees (Jaagu pojal Pärtil on koolielikust poeg Henri ja tütar Helena, kes käib 1. klassis – H. P.) ning... Kui saad aru, et sul ei pruugi enam väga palju aega olla, kaobki aeg ära, asemele astub igavik. Kadus ära pabini mineviku ja tuleviku pärast, mis mul on alati olnud. Enne tundsin end ikka tohutu maailmavalutajana, et kõik on maailmas pahasti. Aga kui asi läheb väga konkreetseks, siis... Nüüd on lihtsalt igal hommikul ärgates hea meel, et elus olen,“ rääkis Jaak.

Haiglatee siiski ei rohtunud, sest jätkusid vereülekanDED – „ambulatoorsed järeleaitamised“, nagu Jaak ütles. „Tean, et talvel ootab ees Tartusse minek ja tüvirakkude siirdamine,“ sõnas muusik. Lähisugulased kahjuks luuüdi-doonoriks ei sobinud, sobivat otsiti tervest maailmast. „Kuuldavasti leitakse eestlastele sageli luuüdidoonoreid Lõuna-Aafrikast või Põhja-Saksamaalt. Mulle on doonor õnneks leitud,“ rääkis ta.

Toona oli Jaagud veel palju ideid, mida kõike veel teha: näiteks vendade-õega mingi uue hingamise leida. „Isegi teatrit oleks tore teha!“ tõdes ta.

Selle aasta juunis abiellus Jaak oma elukaaslase Krista Citra Joonasega. „Ta oli otste sõlmimine, aga eks ta ole ka mingi ealine küpsus ka. Et Krista Citral oleks ka legaalselt mingid õigused, kui ei lähe nii hästi,“ sõnas Johanson intervjuus ERRile. **OHTULEHT.EE**

Juhataja Katrin Rohit
Tel 614 4038
katrin.rohit@ohtuleht.ee

SUUR ARMASTUSLUGU: Igal aastal 14. veebruaril kell kolm päeval, oper

VELLO VIISIMAA LESK:

usun, et Vello on teispoolsuses ootamas ja tuleb mulle väravale vastu

„Mul on see usk, et Vello on teispoolsuses ootamas ja tuleb mulle väravale vastu,“ on operetitäht Vello Viisimaa lesk, kunagine baleriin Teesi Viisimaa kindlamast kindel. Vello on ju teda alati oodanud. Nii pärast etendusi teatris kui ka maakodu teeotsas. Iga aasta esimesel päeval süütab ta Vello sünnipäevaks küünla ja mehe surmapäeval, 14. veebruaril paneb mängima Šostakovitši romansi filmist „Kiin“. Nii valjult, et ulatub pilvepiirini. Tänavu möödub Vello surmast 30 aastat – umbes sama kaua aega, kui Viisimaad abielus olid.

KATRIN HELEND-AAVIKU

katrin.helend-aaviku@ohtuleht.ee

Teesil on silme ees mälestuspilt, kuidas Vello teda nende maakodu, Tedremäe talu teeotsas alati ootas, kui naine Tallinnast bussiga tuli. Ametlikku peatust seal ei olnud, aga bussijuht jäi iga kord seisma, kui Teesi reisijate seas oli. Vello pani naise pambud jalgratta lenkstangide külge ja koos samuti kodu poole.

„Nii tore oli tulla seal kahekesi üle mäe Tedremäe tallu. Vello oli alati kõik minu tulekuks ette valmistatud – põrand pühitud, lilled vaasis. Toas oli kohivilõhn, miski särises pannil. Ta oli oma meheliku püüdlusega teinud kõik nii hästi, nagu oskas,“ kirjeldab Teesi. Ta teeb seda nii elavalt, nagu oleks see juhendanud alles eile.

Ka Estonia teatris, kus mõlemad pikki aastaid töötasid, ootas Vello alati Teesi ära, et koos koju minna. Täpsemalt öeldes – tegi aega parajaks, sest niisama paigal istudes ootamiseks ei olnud tal kunagi kannatust. Ta kasutas juhust, et vaadata-kuulata, mis majas teoksil ja jäi ikka inimestega juttu ajama. Nii et sageli pidi Teesi lõpuks hoopis ise meest ootama. Valvelaotädi vali hüüe „Velluuuuu!“ tõi õnneks koridori sügavustest vastuse „Jaaaa!“ ning peagi ilmus süütu näoga välja ka kutsutav ise, imestades, kuhu see aeg küll nii kiiresti kadus. Aga Vello oskas oodata ka nii, et see hinge läks.

„Tol ajal oli Estonias lava kohal orel. Vello armastas väga oreli mängida. Mäletan – olen oma garderoobis, kogu maja on vaikne ja tühi, kõik on läinud, kostavad veel lahkujate viimased sammutud... Ja siis kuulen korraga, kuidas orel hakkab mängima. Teadsin kohe, et see on Vello. Istusin ja kuulasin, kuidas ta improviseeris. See oli väga ilus hetk.“

Vello südamesoojus, elegantne maneer, suurepärase huumorimeel ja oskus ka vihmas laulda lummasid Teesit kõigi nende

Martin Ahven

VELLO OOTAB:
„Mul on see usk, et Vello on teispoolsuses ootamas ja tuleb mulle väravale vastu,“ on Vello Viisimaa lesk, kunagine baleriin Teesi Viisimaa kindlamast kindel. Vello on ju teda alati oodanud. Nii pärast etendusi teatris kui ka maakodu teeotsas. Umbes sama palju aastaid, kui nad abielus olid, on nüüdseks möödunud päevast, kui ta pidi oma armsa abikaasaga hüvasti jätma.

32 aasta jooksul, mis nad abielus olid. Armas kaasa jäi kustumatu tähena tema ellu edasi ka siis, kui juba igavikku lahkunud oli.

„Ma tunnen temast siiani meeletult puudust,“ sõnab Teesi. „Meenub, kuidas ma talle alati esikubesse vastu jooksin ja kaela ümber kinni võtsin.“ Järgmisel aastal täitub Teesil 90 eluaastat. Neist viimased 29 on ta elanud ilma Vellota.

Amor võtab nooled välja

Teesi nägi Vellot esimest korda 1940. aastal, kui ta läks Tallinna 8. algkooli esimesse klassi. Paljaks põetud pea ja ilusa lauluhäälega Vello käis sama kooli 6. klassis, rahmeldas aina ringi nagu Joosep Toots ja noris tüdrukutelt musi.

Tuttavaks said nad aga alles 14 aastat hiljem, kui Moskva kooregraafikooli lõpetanud Teesi tuli tööle pärast sõda uuesti ülesehitatud Estoniasse. Vellost oli seal selleks ajaks saanud juba operetinäitleja ja -laulja.

Uus kaunis baleriin jäi Vellole silma.

„Mul oli „Silvas“ üks tants, kus partner tõstis mind kõrgele üles ja keerutas ringi. Alati oli Vello sel ajal koos Hugo Malms-teniga lavakardinate taga ja jäl-

gis seda. Kui mu tants oli lõppenud ja hakkasin ära minema, olid nad koridoris. Neist möödudes tunnetasin alati, et nad rääkisid minust,“ jutustab Teesi. Sealt nende tutvumislugu hoo sisse saigi. „Vello küsis peagi, kas mul oleks pakkuda kaht tantsunumbrit. Tema käib iga suvi filharmoonia kaudu ringreisidel kontserte andmas ning tal on vaja lauljat ja tantsijat. Sealt alates tantsisin 15 aastat igal suvel ringreisidel ja tegin haltuurat, kui Estonias oli puhkus. Ilma nende ringreisideta poleks ma Vellot õieti tundma õppinudki ja Amor oleks võinud vabalt võtta ning tükki oma nooltega kenasti koju lennata.“ Just ringreisidel avanes tal võimalus näha muidu alati ülemeelikust tujus ja anekdoote pilduva mehe sügavamalt hingelaadi.

Suhte tõsisemaks minemist pidurdas aga tõsiasi, et Vello oli abielus ja väikse tütre isa.

„See oli raske otsus. Probleem oli täitsa olemas,“ tõdeb Teesi. Vaatama sellele, et Vello olid lahutusplaanid selleks ajaks juba tehtud, valdas Teesit ikkagi suur süütunne, et ta võtab lapselt isa ära.

Ühist teatriteed käies aga said õrnad tunded soojenemiseks ja

süttimiseks piisavalt aega ning mõlemad tundsid, et kaaslane terveks eluks on leitud.

Seda, millega Vello teda lõplikult ära võlus, on Teesil raske vaid paari sõnaga öelda.

„Ta hakkas mulle meeldima, kuna tal oli võrattu huumorimeel. Need, kes teda veel mäletavad, ütlevad, et pärast seda, kui Vello teatrist ära läks, ei olnud seal enam sama õhkkond mis varem. Tema lõi teatris hea, sõbraliku ja väga rikkaliku huumoriga õhkkonna. Kui kuskil trepimademel oli grupp inimesi koos, teadsin ma juba, et Vello on nende keskel. Ta oli võimeline rääkima kõige lihtsamadki asjad koomiliseks.“

See oli haruldane. Teist niisugust inimest ei ole enam. Ta oli väga hea mees.“

Teesi ja Vello olid esimene pruutpaar, kes pidas oma pulmapidu Estonia teatri valges saalis.

„Vello küsis juhatusel käest luba ja see anti. Mäletan, kuidas tulime registreerimast ja suundusime siis käe alt kinni hoides teatri peauksest sisse. Kolleegid olid kõik ukseavad kaunistanud lillede ja rohelusega. Kui sisse tulime, seisid mehed ühel ja naised teisel pool, meestel olid käes šam-

